

Nedenstående er kommentarer til forslag om at lægge klubområdet ind under skolerne i Aarhus kommune.

Indhold

1. Hvordan et samlet UngiAarhus understøtter den faglige kvalitet i klubberne
2. Særlige opmærksomheder i forhold til de udsatte boligområder i forbindelse med forslag om organisering af klubber under skoleledelsen
3. Opmærksomheder i forhold til økonomi ved forslag om organisering af klubber under skoleledelsen
4. Opmærksomheder angående lovgrundlag ved forslag om organisering af klubber under skoleledelsen
5. Ledelsesspænd og opgaveportefølje for en pædagogisk leder i UngiAarhus

1. Hvordan et samlet UngiAarhus understøtter den faglige kvalitet i klubberne

Nedenstående er centrale eksempler på hvordan den nuværende organisering af UngiAarhus understøtter den faglige udvikling og kvalitet i klubberne – og undgår at klubberne bliver privatpraktiserende øer.

- Det, at vi i UngiAarhus er fælles om arbejdet med Bredere Børnefællesskaber (Fritid for alle), sikrer videns- og erfaringsdeling på tværs af organisationen blandt ledere og medarbejdere, understøtter et fælles fagligt sprog og en pædagogisk tilgang samt tydeliggør UngiAarhus' opgave i forhold til det samlede arbejde med Bredere Børnefællesskaber. I den seneste survey i forbindelse med arbejdet med Fritid for alle, fra september 2026 peges der særligt på, at den tværgående organisering i UngiAarhus udgør et værdifuldt og effektivt led i omsætningen af blandt andet arbejdet med Bredere Børnefællesskaber i praksis.
- Den eksisterende organisering i UngiAarhus, med en samlet og overordnet ledelse, giver mulighed for at tendenser og risikoadfærd i ungdomslivet kan opsnappes og omsættes til konkrete pædagogiske handlinger og initiativer på tværs af byen. Herunder risiko for banderrekuttering, udfordrende digitale tendenser, begyndende misbrugsproblematikker, kriminelle grupperinger, utryghed i boligområderne, sociale medieproblematikker generelt.
- Med afsæt i den stigende mængde ensomme børn og unge, giver den eksisterende organisering mulighed for at kunne skabe meningsfulde og relevante fællesskaber på tværs af byen, der kan bidrage til at modvirke denne tendens. Erasmus+, OMG, sommer på Ø, ungdomskulturhuset, Vårsalong, Musikstarter, udviklingsprojektet MindBoost i samarbejde med VIA UC m.fl.
- Blandt børn og unge fra blandt andet udsatte boligområder er der en øget mobilitet der kalder på et tæt, tværgående og koordineret samarbejde omkring den kriminalpræventive indsats. Heri indgår klubberne eks. i netværk for udsatte boligområder, beredskaber, boligsocialt samarbejde, tæt samarbejde med Østjyllands politi, sommerferieaktiviteter i lokalområderne, samarbejde med Get2sport, netværksmedarbejdere, SSP-samarbejdet, lederråd m.fl.
- Den eksisterende organisering understøtter og sikrer den fælles faglige kvalitet og retning, fremfor risikoen ved at have 47 privatpraktiserende klubber under en enkelt lokal skoleledelse.

Forskellige faglige netværk, diverse møde- og sparringsforaer, temadage, kursusudvalget, fælles ledergruppemøder, fælles faglig understøttelse m.fl.

- Den eksisterende organisering understøtter en fælles attraktiv arbejdsplads, med fokus på arbejdsmiljø, trivsel, rekruttering af pædagogisk og ledelsesmæssigt personale. Dette understøttes blandt andet af fælles arbejdsmiljøprocesser og materialer (arbejdsmiljøhåndbogen i UngiAarhus), fælles og tværgående onboarding og præsentation for nye ansatte og studerende.

2. Særlige opmærksomheder i forhold til de udsatte boligområder i forbindelse med forslag om organisering af klubber under skoleledelsen

Nedenstående er centrale eksempler på hvordan den nuværende organisering af UngiAarhus understøtter arbejdet i de udsatte boligområder, samtidigt med at den særlige ledelsesmæssige og faglige opgave i disse områder beskrives.

I de udsatte boligområder i Aarhus er risikoen for kriminalitet, negativ social kontrol, misbrug, marginalisering og manglende deltagelse i positive fællesskaber ofte større end i resten af byen. Her bliver klubben ikke kun et fritidstilbud. Fritids- og ungdomsklubberne bliver ofte det sted, børn og unge søger hen for at få voksenkontakt – og for nogle børn og unge er det den sidste bastion, inden gaden tager over. Klubberne i de udsatte boligområder er organiseret i et særligt udviklings- og beredskabsnetværk og har bl.a. et særligt fokus på:

- Forebyggende indsatser
- Trivselsindsatser
- Kriminalpræventive indsatser
- Integrationsindsatser
- Demokratiske dannelsesindsatser

Risici ved en ændring af den nuværende ledelsesstruktur og organisering af klubområdet i UngiAarhus

Svækket kriminalpræventiv indsats

- Mindre deltagelse i SSP, KPO (kriminalpræventive overleveringsmøder) og tværfaglige samarbejder.
- Færre ledelsesmæssige indsatser omkring akutte problemstillinger – herunder beredskabsindsatser.
- Risiko for senere opsporing af mistrivsel, misbrug, social kontrol og kriminalitetstegn.
- Svækkede relationer til politi, MSB, Gadeplan og øvrige samarbejdspartnere.

Risiko for svækket faglig og ledelsesmæssig kvalitet herunder

- Fælles håndtering af akutte beredskabssituationer
- Pædagogisk udvikling, videndeling og sparring omkring emner og forhold der særligt vedrører arbejdet i udsatte boligområder

Svagere og sværere overgang til voksenlivet

- Færre ressourcer til arbejdet med 16+ unge og unge der ikke går i den lokale skole.
- Risiko for tab af relationer i overgangen fra barn til voksen.
- Mindre støtte til uddannelse, beskæftigelse og fritidsliv.

Svækket lokalsamfundsforankring

- Begrænset deltagelse i de boligsociale samarbejder, ferieaktiviteter, get2sport-indsatser
- Færre ressourcer til at udvikle lokale netværk og fællesskaber.
- Risiko for at relationerne til foreninger og frivillige aktører svækkes.

3. Opmærksomheder i forhold økonomi ved forslag om organisering af klubber under skoleledelsen

Hvis man ønsker at sammenligne UngiAarhus med andre tilbud eller indsatsområder, er det afgørende, at sammenligningen bygger på et reelt og gennemsigtigt grundlag. Det er nødvendigt at undersøge, hvilke opgaver og funktioner der er indeholdt i de enkelte budgetsøjler, og om der i virkeligheden ligger opgaver i UngiAarhus, som andre områder ellers ville skulle løfte. En simpel udgiftsmæssig sammenligning risikerer at overse den værdi og de afledte effekter, som UngiAarhus skaber på tværs af kommunen.

Gennemsnitsbetragtninger kan være misvisende. For nogle unge kan UngiAarhus fremstå som et relativt dyrt fritidstilbud, mens det for andre unge med særlige behov eller udsathed er en meget omkostningseffektiv indsats sammenlignet med alternative støtteformer. En vurdering af værdien bør derfor indeholde et blik på målgrupper og de forskellige effekter, der skabes for forskellige unge.

Flere magistratsafdelinger investerer betydelige beløb i samarbejder med UngiAarhus, fordi organisationen har etablerede relationer til de unge, lokal tilstedeværelse og en stærk evne til at omsætte strategiske mål til konkrete aktiviteter. Disse investeringer viser, at UngiAarhus fungerer som en platform for løsningen af tværgående kommunale opgaver. Den eksisterende organisering giver mulighed for at initiativer kan udvikles og gribes hurtigt og effektivt på tværs af byen.

UngiAarhus' styrke ligger i de forebyggende fællesskaber og relationer, som skabes omkring de unge. Værdien af disse indsatser kan være vanskelig at aflæse direkte i et budget, men konsekvenserne af at miste dem kan blive synlige andre steder i kommunen i form af øgede udgifter til specialiserede indsatser, trivselsudfordringer, kriminalitetsforebyggelse eller andre sociale foranstaltninger.

Den eksisterende organisering giver mulighed for at prioritere økonomi på tværs af byen hvor behovene viser sig. Hvis klubberne placeres organisatorisk under den enkelte skoleledelse, bortfalder denne mulighed.

4. Opmærksomheder angående lovgrundlag ved forslag om organisering af klubber under skoleledelsen

Hvis Aarhus Kommune vælger at placere klubberne under skoleledelsen, er det vigtigt at være opmærksom på, at en organisatorisk sammenlægning ikke ændrer de juridiske og økonomiske rammer for henholdsvis skole- og klubområdet.

Folkeskolens undervisning skal være vederlagsfri efter Grundlovens § 76, mens klubtilbud helt eller delvist finansieres gennem forældrebetaling. Det indebærer, at midler, som er afsat til klubdrift, ikke må anvendes til at finansiere undervisningsopgaver i skolen.

Gældende konteringsregler fastslår, at skole og fritidstilbud skal have en tydelig regnskabsmæssig adskillelse, og at medarbejdere, der arbejder på tværs af områderne, skal finansieres efter deres faktiske opgavevaretagelse. Hvis klubpersonale indgår i en to-voksenordning eller andre undervisningsrelaterede opgaver, skal disse timer derfor finansieres af skolens budget og ikke af klubbens.

Der er truffet en række meget klare tilsynsafgørelser og principielle udmeldinger, som stammer fra STUK og BUPL, der har kørt store kampagner for at stoppe denne praksis. Kernen i reglerne og afgørelserne er:

- **Ulovlig overførsel af økonomi:** Mange kommuner og skoleledelser har historisk set overført overskud eller ressourcer fra SFO/klub over i skolens undervisningsbudget for at dække huller. Det er slået fast som klart ulovligt.
- **Grundlovsstridigt:** Ifølge Grundlovens § 76 har børn ret til *vederlagsfri* (gratis) undervisning i folkeskolen. Hvis forældrenes egenbetaling til fritidstilbud (som jo er lovlig at opkræve) siver ind i skoledelen, betyder det i praksis, at forældrene er med til at betale for den ellers gratis folkeskole.
- **Skarp adskillelse (Konteringsregler):** STUK og de gældende regler kræver, at skolerne skal føre et fuldstændig separat regnskab for SFO/klub og skole. Det skal fremgå tydeligt af budgetter og regnskaber, at pengene udelukkende går til pædagogisk personale og aktiviteter i fritidstilbuddene.

Klubber og SFO'er opererer under to forskellige regelsæt, men princippet om forældrebetaling er det samme:

- Fritids- og ungdomsklubber i Aarhus Kommune (som hører under UngiAarhus) er reguleret af Dagtilbudsloven (§ 65 og § 66) eller i nogle tilfælde Ungdomsskoleloven.
- Skolen er reguleret af Folkeskoleloven.
- Ifølge Dagtilbudsloven opkræves der forældrebetaling for at drive et specifikt *fritidstilbud*. Kommunen har ikke hjemmel i loven til at bruge forældrebetalte klubmidler til at finansiere opgaver, der hører under Folkeskoleloven (som f.eks. tolærerordninger, skoletimer eller understøttende undervisning).

5. Ledelsesspænd og opgaveportefølje for en pædagogisk leder i UngiAarhus

Der i alt 48 pædagogiske ledere i UngiAarhus, der har 420 medarbejdere under sig. Ledelsesspændet varierer betydeligt og omfatter ledelse af mellem 4 og 14 medarbejdere. Dette afspejles i de tre kategorier, som de pædagogiske ledere er indplaceret i. For de to første kategorier indgår der, ud over ledelsesopgaven, også pædagogiske driftsopgaver i stillingen, mens ledelsesopgaven i den tredje kategori udgør den primære funktion.

Særlige ledelsesmæssige opmærksomheder

- Det er vigtigt at skelne mellem personalespænd og ledelsesflade. Et relativt lille personalespænd kan godt være forbundet med en stor og kompleks ledelsesopgave. Dette gør sig f.eks. gældende i de udsatte boligområder, hvor den pædagogiske leder ikke alene har ansvar for medarbejderne og den lokale klubdrift, men også indgår i en række tværgående samarbejder og har en funktion som bindeled mellem lokalområdet og UngiAarhus' samlede organisation. Den lokale leder skal kunne bevæge sig mellem forskellige arenaer i børn og unges liv og omsætte viden, behov og aftaler til konkret pædagogisk handling. Det kræver både faglig indsigt, lokalt kendskab, beslutningskompetence og tid.
- 23 enheder ligger på egen matrikel. At sikre medarbejdernes tryghed, sikkerhed og arbejdsmiljø kræver ledelse på matriklen. Dette er også gældende for den generelle pædagogiske sparring i dagligdagen og "fingeren på pulsen" ift. opgaver, udvikling og kvalitet i arbejdet. På trods af

samarbejdet med Aarhus Ejendomme er der en krævende administrativ og praktisk opgave forbundet med at være på sin egen matrikel.

- En rimelig del af de pædagogiske leders arbejdstid i klubben ligger efter kl. 17, fordi det er der, klubtilbuddene holder åbent. Den tilgængelige og nærværende ledelse i eftermiddags- og aftentimerne (og weekend) er meget vigtig - især set i et sikkerheds- og arbejdsmiljømæssigt perspektiv men i høj grad også for at kunne lede og udvikle den pædagogiske praksis.

Herunder følger et eksempel på konkrete ledelsesopgaver for en pædagogisk leder i Ungi Aarhus idag

Pædagogisk ledelse og kvalitetsudvikling

- Være synligt til stede i klubbens hverdag og følge børn og unges trivsel, deltagelse og fællesskaber.
- Observere og kvalificere medarbejdernes pædagogiske praksis gennem sparring, feedback og refleksion.
- Analysere og understøtte arbejdet med børn og grupper, der oplever udfordringer i forhold til deltagelse og fællesskab.
- Sikre opfølgning på pædagogiske tiltag og vurdere deres betydning for børn og unges trivsel og udvikling.
- Udvikle inkluderende aktiviteter og interessefællesskaber med udgangspunkt i børn og unges ønsker, behov og ressourcer.
- Sikre reel medbestemmelse og aktiv involvering af børn og unge i klubbens liv.
- Følge op på konflikter, utryghed og u hensigtsmæssige gruppedynamikker.
- Lede faglige refleksionsprocesser, evalueringer og udviklingsforløb for medarbejdergruppen.
- Omsætte fælles faglige strategier og fokusområder, herunder Fritid for Alle og Bredere Børnefællesskaber, til konkret praksis.
- Sikre, at medarbejderne arbejder med afsæt i et fælles børnesyn og fælles professionelle standarder.

Personaleledelse og arbejdsmiljø

- Planlægning og koordinering af bemanning, vagtplaner og ressourcefordeling.
- Håndtering af sygefravær, ferie, afspadsering og øvrige personalemæssige forhold.
- Vurdering af behov for vikardækning og disponering af medarbejderressourcer.
- Afholdelse af MUS-, trivsel- og sygefraværssamtaler.
- Løbende feedback og faglig sparring til medarbejderne.
- Håndtering af samarbejdsudfordringer og faglige uenigheder.
- Samarbejde med tillidsrepræsentanter og arbejdsmiljørepræsentanter om trivsel og arbejdsmiljø.
- Rekruttering, ansættelse og onboarding af nye medarbejdere.
- Introduktion til klubbens pædagogiske retning, procedurer og samarbejdsrelationer.
- Fordeling af ansvar og opgaver i medarbejdergruppen.
- Kompetenceudvikling og opfølgning på medarbejdernes faglige udvikling.
- Samarbejde med HR og nærmeste leder om komplekse personale- eller arbejdsmiljøsager.

Drift, administration og ressourcestyring

- Budgetopfølgning og prioritering af økonomiske ressourcer.
- Godkendelse af indkøb og vurdering af deres pædagogiske relevans.
- Planlægning af bemanning til ferier, ture, aktiviteter og arrangementer.
- Håndtering af administrative opgaver i kommunale systemer.
- Opfølgning på medlemsforhold, registreringer og forældrehenvendelser.
- Sikring af overholdelse af gældende regler og procedurer vedrørende arbejdsmiljø, sikkerhed og dokumentation.
- Håndtering af akutte situationer og ledelsesmæssige beslutninger.
- Løbende prioritering mellem drift, personaleledelse, børnesager, udviklingsarbejde og samarbejdsopgaver.

Samarbejde omkring børn, unge og familier

- Samarbejde med skoler, forældre og relevante fagpersoner omkring børn og unges trivsel og deltagelse.
- Deltagelse i tværfaglige møder, netværksmøder og opfølgningsforløb.
- Forberedelse og understøttelse af medarbejdernes bidrag til møder og samarbejdsfora.
- Opfølgning på tværfaglige aftaler og omsætning til konkret pædagogisk praksis.
- Vurdering af behov for inddragelse af andre fagpersoner eller myndigheder.
- Koordination af indsatser, når børn og unge har behov for støtte ud over klubbens almindelige opgave.
- Dialog med forældre om trivsel, deltagelse og udviklingsmuligheder.
- Sikring af tydelig ansvarsfordeling mellem medarbejdere og samarbejdspartnere.

Inklusion og børn med særlige støttebehov

- Ledelsesmæssigt ansvar for inkluderende deltagelsesmuligheder i klubbens fællesskaber.
- Samarbejde omkring børn i specialklasser, børn under udredning eller børn med ikke-afklarede støttebehov.
- Koordination af indsatsen omkring børn med reduceret skema og særlige behov for sammenhæng mellem skole- og fritidsliv.
- Afklaring af klubbens rolle og bidrag i tværprofessionelle indsatser.
- Udvikling af pædagogiske tilpasninger, deltagelsesmuligheder og støttestrukturer.
- Understøttelse af beskrivelser, handleplaner og fælles strategier omkring barnet.
- Koordination med PPR, specialklasser, myndigheder og øvrige relevante fagpersoner.
- Sikring af, at børn mødes ud fra både ressourcer, interesser og udviklingspotentialer.
- Løbende evaluering af indsatsernes effekt på trivsel, deltagelse og fællesskab.
- Bidrag til smidige overgange og sammenhængende forløb mellem skole, fritid og hjem.
- Opmærksomhed på, at ingen børn falder mellem eksisterende tilbud og samarbejdsstrukturer.

Kriminalpræventivt og tværprofessionelt samarbejde

- Deltagelse i KPO-møder og relevante tværfaglige fora.
- Formidling af observationer og faglige vurderinger fra klubmiljøet.
- Bidrag med viden om børn og unges relationer, fællesskaber og adfærd i fritiden.
- Medvirken til vurdering af bekymringer og forebyggende handlemuligheder.
- Afklaring af klubbens rolle og ansvar i tværgående indsatser.

- Omsætning af aftaler til pædagogisk praksis i samarbejde med medarbejderne.
- Opfølgning på indsatser og samarbejdsaftaler inden for gældende regler om tavshedspligt og videregivelse.
- Koordination med SSP, Gadeplan, Østjyllands Politi, sociale indsatser og øvrige relevante aktører.
- Sikring af, at klubbens bidrag til det kriminalpræventive arbejde tager afsæt i fritidspædagogik, relationer og deltagelse i fællesskaber.

Samarbejde med den bydækkende søjle i UngiAarhus' bydækkende søjle herunder Ungdomsskolen

- Arbejde med løbende at være opdateret om ungdomsskolens tilbud og vurdering sammen med medarbejderne, hvilke muligheder der er relevante for klubbens børn og unge.
- Skabe bro mellem børn og unge i klubben og ungdomsskolens aktiviteter, hold og interessefællesskaber på tværs af byen.
- Bringe viden om lokale interesser og behov ind i samarbejdet med ungdomsskolen med henblik på at udvikle relevante ungdomsskolehold.
- Understøttelse af at børn og unge får adgang til muligheder uden for deres eget lokalområde eks. gennem deltagelse på ungdomsskolehold.
- Samarbejde på tværs af fritidsklub, ungdomsklub og ungdomsskole om overgange i børn og unges fritidsliv.
- Bidrage til, at vores den klub ikke bliver en isoleret enhed, men har adgang til en større organisatorisk og faglig kapacitet.
- Koordinere medarbejdernes deltagelse, når klubben indgår i aktiviteter eller indsatser sammen med ungdomsskolen eller andre bydækkende funktioner.

Den fælles UngiAarhus-organisation

- Omsætte relevante bydækkende initiativer og faglige indsatser til konkret praksis i fritidsklubben.
- Samarbejder om at koble aktiviteter og tilbud, med lokale behov der løftes i den bydækkende organisation.
- Deltagelse i ledermøder med de øvrige pædagogiske ledere og vores viceleder.
- Bringe konkrete problemstillinger, udviklingsbehov og erfaringer fra klub og lokalområde ind i lederfællesskabet.
- Få viden fra andre områder om problemstillinger og løsninger, som vi kan bruge lokalt.
- Omsætter fælles faglige beslutninger til konkrete opgaver i den lokale klub.
- Understøtte og følge op på, om fælles faglige indsatser bliver implementeret i praksis.
- Samarbejde med andre pædagogiske ledere, når børn og unge bevæger sig på tværs af klubber og lokalområder.
- Koordinere brug af kompetencer, aktiviteter og muligheder på tværs, når vi ikke selv kan eller skal løse en opgave lokalt.
- Bidrage til fælles udviklingsarbejde på tværs af klubberne.
- Bidrage til, at det lokale tilbud både er lokalt forankret og koblet til en bydækkende organisation.